

Budapest Főváros Levéltára
HU.BFL.X.59

LXXX.29.

A MAGYAR ISKOLAIKÉZELÉS ÉS FOLKOVETS SZEKCIÓJÁT
ÖSSZEHOSSZABÓRÁSOK AVATÁSI ÜNNEPÉN

1925. február 15.-én

ELHARANGJAI ÖSSZEFOGVA:

Kartács Vilmos úr beszéde:

Kedves Ünnepiő Község, Cserekeszi

A Mikéle 30 éves történetébe ma ismét egy nevezetes napot iktathatunk be: Jókay cserkeszcsapatunk igazoltatását. Ünnepnap ez nekünk, mert e tényben munkánk megbecsülését, elismerését látjuk.

Érvényes és alkalommal kedves vendégeinket, a Cserekeszövetség itt megjelent megbízottját, kinek köszönhetjük, hogy az első szülői iskolai cserkeszcsapatot igazoltattott. Érvényes a Mikéle elkötelezettségét, amely felismerve a cserkeszesség jelentőségét semmi anyagi áldozattól sem riadt vissza, hogy céljainkat elérhessék. Köszönöm a Földy Mikéle csapatot és annak parancsnokát. Ez a csapat fogadta testvéri szeretettel a mi kezdő cserkeszeinket; az ő példájukat követve, az ő parancsnokuk irányítás és buszítása mellett lettek a mi gyermekeink cserkeszek.

En a cserkeszetet az ifjúság nevelésénél fontosnak tartom. Kifejlesztíti a serdülő ifjúbán azt a tudatot, hogy az ő belső világa talve van a legmagasabb szintűvel. A cserkesz hivatva van már fiatal korában a társadalomnak hasznára lenni. Vezetői útmutatása mellett lelket műveli, testét erősíti, az élethivatásra készíti. Élveszi a természet szépségeit, szórakozik és amellyel tanul, jót cselekszik és segít másokon, abban örömet lel; teszi ezt mind önként, meggyőződésből minden külső kényszer nélkül. Nevelődik benne a jó, szerető, a jellemes, a magát minden viszonyok között feltaláló ember.

aki egész környezetét és a jövő nemzedéket igyekezni fog ha-
sonló szellemben nevelni. De különösen fontosnak tartom a
cserekészt megvalósítását jótékony intézetekben nevelődő
gyermekeknél. Jól tudjuk, hogy ilyen helyekre jórésben ár-
va vagy nagyon szegény gyermekek kerülnek, kik épen nem vagy
csak igen kis mértékben élvezték a szülői szeretet melegét
a családi otthon nevelő hatását. Zsenge gyermekkoruk rideg,
szeretet nélküli, jó szót alig hallottak, talán éheztek is,
nevelésben nem részesültek, nem törődtek velük mindenig,
míg az intézetbe be nem kerültek. Az ilyen gyermek lelke be-
teged, egyénisége társaként, mindenki iránt bizalmatlan, ér-
szelmeinek az intézet szigorú fegyelme mellett nem mer kife-
jezést adni; mily nevelő és jellemképező hatása van ily gyer-
meknél a cserekészethez, ahol minden gyermek egyforma, ahol
csak a szeretet honol, ahol a vezető külön-külön foglalkozik
minden egyes gyermek lelkületével és egyénisége szerint ve-
setti gyermekét: azt nem kell Önök előtt emeltelnem.

Még sokkal fokozottabb mértékben van a cso-
késztetre szüksége a Mikéfe-nek, ahol tanoncokat képezik ki a
gyermekeket. Tudjuk, hogy a műhelyek többnyire pincében vagy
sötét nyirkos helyiségben vannak elhelyezve, ahol a levegő
rossz. De nem egészséges maga a mesterség sem, melyet a fiu
tanul. A környezet, amelyben a fiu az egész napot eltölti,
nem megfelelő, a hang durva, a bánásmód rideg, sokszor ember-
telen, hiányzik a szülők és nevelők legelőszőbb kölléke is.
Az inszkelák rosszak, a magaviselet ott minden kritikán
aluli. Milyen szüksége van az ilyen fiúnak a cserekészethez,
mily nehéz hívvel fogadja az ilyen fiu a cserekészeti tanítást
it. Az ilyen gyermek lelke előtt a cserekészettel új világ
tárul fel, tapasztalja, hogy minden gyermek egyformán, nincs
különbség tanonc, diák és hivatalnok között; itt a gyermek

törekszik a cserkész törvényeket megismerni, azokat megtartani és azok szerint élni. Látja az ifju, hogy a cserkészeknél csak a tudás, az életrevalóság, a becsületesség, a jó modor és a műveltség az, ami előbbre viszi az embert.

A tanonc, különösen figyeli a tanítást, megszereti a szabad természetet, megismeri az állatokat, növényeket és megszereti azokat. Az ilyen gyermek azután egész héten át szorgalmasabb a mihelyben, fegyelmezettebb az iskolában, könnyen tűri a kisebb szenvedéseket, mert tudja, hogy jön a cserkészóra, jön a vasárnap, amikor pártásaival ismét kirándul és gyönyörködhet Isten legszebb alkotásában, a szép természetben, ahol övé a tarka mező, a sok lepke és virág. Neki bugnak az erdő fái, suttognak a falevelek, neki csörgedezik a patak, az ő szomját oltja a forrás; a folyó, melyben fürdik, neki hoz üdvözlétet messze tájról, talán épen szülőfalujából. Neki susog a fű rejtelmesen, régi multról, dicsőségről, neki dalol a madár ifjuságról, boldogságról, szebb jövőről: Magyarország feltámadásáról.

Klein Gaudéus állításainak hasonlái:

Gyakran hallhatjuk, hogy mi asidók csak bizonyos foglalkozási ágakat szeretünk, e ezek közé a katona, kézműves és földműves hivatás, amely lelki erőnyek mellett testi edzettséget is megkiván, nem tartozik.

Hagy távedés! Hataszeróves történelmünk minden korszaka megújolja ezt a merész állítást. Őseink négy évezreddel napjaink előtt gyarmatosították ezt a területet, amely a Holttenger és a Jordán körül terül el. A asikes tálat magukéssítette szeressánnokkal miveltek meg, megküzdöttek a mostoha természetű viasosyokkal és megúdták földjüket fegyverrel kezükben a körülöttek lakó nyugtalan népekkel szemben.

Plutarchos írja, hogy a Maccabeusok idejében a jeruzsálemi templom lábánál görög mintára tornatér,

ugynevezett gymnasium létesült. Görögország és Róma legkiválóbb versenyzői fordultak meg ebben a gymnasiumban és ugyanaz a történetíró a csúfos vereségek hosszú soráról számol be, amelyeket zsidó versenyzőktől szenvedtek, kiket délceg, erőlyes, jólfegyelmesett ifjaknak ismertek kortársaik.

A föld és a háza szeretete napjainkban is változatlanul megszerelt hittestvéreinknél. Újból zsidó kezek varázsolják át rengő buzaföldekké a palesztinai pusztaságokat és Argentína vadonjaiban zsidó telepések terjesztik ekével kezükben az európai kultúrát. A magyar mezőgazdaság fejlesztésében a zsidóknak vezetőszerep jutott. Az alsult véres esztendőik pedig megmutatták, hogy zsidó honfitársaink magyar házájukért küzdeni és meghalni tudnak.

Abban a bizsake öntudatban adom át Nektek, kedves Fiaim, ezt a zászlót, hogy a magyar és zsidó legnemesebb hagyományok megtestesülését látjátok majd mindig benne.

Vezessen ez a zászló ki Benneteket a tornószetbe, tanítsa meg a mezőnek és erdőnek, a hegynek és völgynek, Isten gyönyörű alkotásainak szeretetére. Neveljen belőletek házájukat szerető magyarokat és istenfélő zsidókat!

Dr. Havasi Ferenc az Basádoi

Mélyen tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Ehhezám megamamál édes atyám üdvözetét, aki sajnos távol van az ünneptől, de szívben-lélekben jelen. Az ő közönlését tolmácsolom a magam szívbeli üdvözetével együtt az Egyesületnek és az Előkegnek, amely a csarkéscsapatot megszervezte, Havasné Ömáltóságának, kinek finom megértése és idealizmusa hozta azt létre az eseme megadással és keresztulvitelével; Klein Gyuláné Ömáltóságának, aki az egyesület tisztikarával együtt fáradhatatlan buzgósággal küzd a zsidó jövőért, amit az ifjak képviselnek.

Amikor a zászlót avatom, tesszem ezt abban a hitben, hogy vallásos célt szolgál ez a cserkészcsapat, mert van ebben vallásos momentum, hogy nevelni akarjuk a fiatal nemes szellemben, őnfegyelműsére, önképzésére.

Azok között az emblémák között, melyek az űrök jelvényeül szolgálnak, ott találom az űri zászló vallási jelvényt. Ezt mondja atyáink bölcs mondása: ".....
....., légy oly könnyedrőptű, oly szárnyaló, mint a sas!" És a sasban jellegetve látom az emelkedést, mert a sas fel tud emelkedni és a magasabb régiókban szárnyal. Látjuk, hogy ki kell emelkednünk saját törpe-ségünkől, fel kell emelkednünk magasabb régiókba, az alkotás csodáihoz. Amikor a cserkészek kimennek a zászlóval a tarna-cessel világába, hogy annak fenségét megismerjék, megcsodálják, akkor a zászló vallásos célt szolgál, mert készíteti az ifju-ságot, hogy hálaát adjon a Mindenhatónak, aki ezt a mindenséget annak csodás szépségeivel megtartotta.

Amde a sas nemcsak a vallásos szent, hanem a turulnadrak: hazánk szimbólumát is jelenti; jelenti egész Magyarországot, a fellendülő hazafiságot, amely tud szárnyalni és emelkedni; és úgy érzem, hogy a vallásos eszme ezen órában a csapat céljában ölelkezik a hazafias eszmevel és ez nekem végtelen gyönyörűségre szolgál.

És ott látom a zörgőt, amely a csúcson él, amely ki van téve viszontagságoknak, viharok veszélyének és nem retten vissza, nem fél, mert magába szívja a szabadság levegőjét, biztonságban jár a zeg-zugos érvényeken, szimbólumot látok abban, hogy minden körülmények, viszontagságok közepette ha veszélyek környezik is, szilárdan meg tud állni, állja a viharokat rendületlenül, tántoríthatatlanul, erősen, szilárd, acélos akaratú. Ennek a csapatnak az a kötelessége, hogy

tagjait növelje szilárd akaratúakká, hogy jellemüket erősítse, megacélozza, hogy azok --mint a sereg-- mindig felismert fejjel járassanak, büszke öntudattal, önérzettel és érezzék a lelki szabadságot, melyet az acélos jellem ad és megalkuvás nélkül szépen haladjanak az élet úsvényein és erős munkával tünjenek ki, nem pedig csuszás-mászással.

És ott látom a vadgalambot a szimbólumok között és eszembe jut az "Énekek éneke" mondása, amely a sziklabasáékban megbúvó vadgalambról szól; és eszembe jut sorsa Izrael népének, amelyet széthúznak és amely a változott viszonyok között is megőrzi a vadgalamb aszelitségét és nem száll szembe, de meg nem buvik, hanem önérzettel áll elő, úgy fogadja a támadásokat. Megállunk rendületlen hittel, mert bennük van a zsidók önérzete.

Milyen szépen kapcsolódnak össze jellem, öntudat, hazafiság, tökéletesedési vágy; mily szépek a zászlón lévő emblémák és szimbólumok, amelyek voltaképpen az egyesület céljait juttatják kifejezésre. Ez a cél az, hogy tökéletes zsidókat, vallásukhoz ragaszkodó igaz férfiakat és hazafiságban fellángoló igaz embereket neveljenek.

Teljesítse ezen egyesület továbbra is hivatását ebben a szellemben, amely a Mikéfé-t 1842. év óta a mai napig vezérelte és akkor vallásos, hazafias szellemű, komoly szorgalmas honpolgárokat fog a hazának művelni és ez annál is inkább fontos, mert csak hívő, hazaszerető, kitartó és munkás emberekkel lehet az egész integer Magyarországot visszaszerezni.

Ebben a szellemben avatom a zászlót és kérilek Benneteket, fiatal Testvéreim, tegyetek fogadalmat, amelyet meg fogtok őrizni tántoríthatatlanul, amelynek jegyei rendületlenül legyenek bevésve lelkeitekbe. Tegyetek fogadalmat

férfias hittel, ifjai lelkesedéssel, hogy mindig törekedni fogtok az eszményi csuesok, a tökéletesség felé, hűséges ragaszkodással szent vallásotokhoz, hasátokhoz, szivetek utolodobbansáig; és ha eljön az idő, hogy szükség lesz rátok és felhangzik a jelszó: "Légy részes!" akkor készen lennétek a magyar eszmének szentelni szolgálókat az integer Magyarország és boldog jövőnk szent céljáért.

Isten áldása legyen Valóteki az ő kegyelme kísérinten Benneteket céljaitok megvalósításához!

Kezden a családtagok néhány szó kísérintésben a család szolgálatkal kísérintik fel.

A csapatparancsnok beszéde:

Hölgyeim, Uraim, kedves Cserekészek!

A Mikéfé csapatának felavatása alkalmaival én is, mint a csapat parancsnoka, néhány szót akarok emelni.

A cserekészeknek az egész világon csak egy a célja: a tökéletes ember. Ha e célt egyes országokra vonatkoztatjuk, úgy kialakul a jó honpolgárság. A cserekésznél nem lehet emberesebb ember, a magyar cserekésznél magyarabb magyar senki más.

Célja a cserekészeknek tudvalókélag háromféle: a jellem képzése, a test nevelése, a gyakorlati ügyesség fejlesztése. A cserekészt játékosan tanítják meg mindon szépre, mindon jóra; a cserekészt jelentőségét mindonhol értékelik, mert a cserekészt kiegészíti a családi és iskolai nevelést.

Ennyi elég a cserkészet előjáról dióhéjban.
Hallani fogjuk a cserkészlet 10 alaptörvényét, amelyeket, Fiai
fogadjatok meg.

fiatára véletlen, hogy csapatunk: a Jókay-
csapat igazolása épen az 1928. évre esik, amely a Jókay-cen-
tenárius éve. Engedjék meg, hogy Jókay néhány jellemvonását
emelteljem, amelyekkel részleglalt arra, hogy sőt nevezsük a
csapatunkat. Hogy Jókay jó honpolgár volt, azt hangsúlyosna-
nan kell. De Jókay ép úgy, amint jó honpolgár volt, kimendet-
ten szidőbarát is volt. Hogy miként lett Jókay philozófusná
arra következő kis történettel kívánok rávilágítani:

Jókay egyszer több iskolatársával együtt el-
vart egy kis szidőgyereket. Mikor Jókay anyja megtudta, hogy
fia egy kis szidőgyereket meglátott, megkérdezte tőle, tudja-
e, hogy 30 évvel ezelőtti még a reformátusokat üldözték, as-
után meggyógyította őket, aki annak még vadonat sem kapott. A
kis Jókay megemlékez a dolgot és fel akarta keresni a kis szid-
ő iskolatársát, megkérdezni tőle, hogy még haragszik-e,
de az őt meglátta és eljött hozzá bocsánatot kérni, mert
úgy érezte, hogy ő is üldözött volt akkor, szidőn véle-
ményét nyilvánította.

Jókay anyja ekkor megígértette fiával, hogy
azzal a kezével, amellyel a kis szidőfiat bábavágta, meg-
fogja a szidőket mindenkor védeni az igazságtalan üldözök-
kel szemben. Ezt meg is tette és többször kijelentette: "En-
minden elvet tisztellek, csak a vallási üldözöttség elvét
nem!"

Később Jókayt a cserkészlethez az is,
hogy kertész volt. Megszerette gyerekkorában ezt a művésze-
tet: 3 évig az iskola kertjét ápolta és ebben a munkában
igazi élvezetet talált is. Hogy kertészkedésével mit produ-

kált, azt legjobban bizonyítja svábhegyi kertjég amelyben ma-
gán is mindannyiszor gyönyörködöm, valahányszor a cserkések-
kel a Svábhegyen járok.

Hogy a cserkészet milyen jó hatással van a
gyerekek lelkiéletére, arról mindenki meggyőződhet, aki figye-
lemmel kíséri a cserkészet munkáját. A cserkészség egész hétén
szívesebben végzi munkáját, mert tudja, hogy jön a vasár-
nap, amikor kedvére szórakozhat a természet élén és élvez-
heti a természetnyújtotta szépségeket.

Ezekután engedje meg Elnökségünknek, hogy
egyik cserkész, még pedig a kép alkotója, leleplezze Jókay
általánossá kérésített arcképet. *(Vajda Lajos)*

Elnökségünknek meghívja a cserkészeket a legkö-
zelebbi szép vasárnapra, a jelenleg az ő birtokában lévő
svábhegyi Jókay-kert megtekintésére.

Havasné Csillagok hazája:

A háború szörnyű csinnájával végigtaposta a
Nikéfe mindkét intézetét is. Hogy kik és mik voltak annak
és irtdatnak okai, azt az igazat kutató, igazságot áhite-
s, oknyomozó történetírók majd megmondják. De egy bizonyos:
a gyermek nem az oka és még bizonyosabb: nem lehet az álde-
zata.

Vissza kell tehát neki szereznünk azt az
elfogulatlaniságot, amelyel embertársainhoz közeledhet, meg
kell adni neki az életet, annak örömeihez való jogát és
az ezzel járó módokat.

Ehhez az kell, hogy szerepese megerődjön,
melyet saját hajlama és a felvilágosított tanácsadás alap-
ján választott, hogy annak elismerést, megbecsülést és
anyagi ellenértékét ki tudja érdemelni.

szabad óráiban pedig gyakorolja a szópot,
a jót, ami nélkül nem lehet harmonikus az élet.

Ilyen embereket óhajtunk nevelni: a Mikébe
lelkés szociálisnak támogatására esélyünk van, akiket ké-
rünk, hogy segítsenek munkánkban.

"Igazság, ahogy jár."

A Cserekesztörvény szerbített tanács

dr. Szendrői Gyula urunk beszéde:

Kedves Fiúk:

Fogadalmat fogtok most tenni; segítségül
fogadalmat, melynek első feltétele az, hogy megbízhatónak
kell lenni; amit egy cserekeszt mond, ígér, az olyan mint a
szentírás abban kételkednie senkinek nem lehet.

A cserekesztörvény második feltétele az, hogy
a kötelességet teljesíteni kell. Kötelességünk harmonikus van:
Istenünkkel, headunkkal és felebarátainkkal szembeni köteles-
ség. Istenünk csak egy van mindnyájunknak; igaz, hogy több-
féle vallás van, Istent többféleképpen imádjuk, de mindnyájan
ugyanazt az Istent, és csak akkor lehettek jó cserekesztok, ha
vallásosok vagytok. Felhívlek tehát Benneteket, hogy csak
akkor tegyétek le a fogadalmat, ha komolyan el vagytok arra
készülve, hogy vallásotok szabályait mindenkor betartjátok.

Második a hazai iránti kötelesség. Hoppant
fontos kötelesség, mert tudjuk, hogy ott, ahol a hazafiak meg-
teszik kötelességüket, mindenkinek minden szempontból sokkal
jobb a dolga; elégedettebbek az emberek és utódaikra
vagyonilag és egyébként is sokkal szebb, kellemesebb helyze-
tet hagyhatnak, mint olyan országban, ahol a polgárok csak
saját érdekeiket nézik.

- 11 -

Harmadik a felebarátaink iránti kötelesség-
teljesítés.

Hogy felebarátainkkal szemben kötelessé-
geink vannak, ezt tudjuk és ezt mondja a következő cserkész-
törvény is: "Ahol tudsz, segíts!"

A cserkészek nagy egységben ésszelertés
nyilvánul meg és természetesen, hogy cserkészs cserkészt test-
várnek tart. A cserkészek egyféle elvet vallanak, egy és
ugyanazon oldal felé tartanak és kell, hogy azok, akik egy oldal
felé törekednek, egy oldal elérésre érdekében munkálkodnak,
azok egymásnak ha kell mindenkor segítségére legyenek.

Ismeritek a cserkésztörvényeket, de jegyez-
sétek meg magatoknak, hogy azok között egyik sem olyan fontos
mint az, amelyik azt mondja, hogy magatokkal szemben szigoru-
ak, másokkal szemben elnézőek legyetek. Ez ismét a felebaráti
szeretet törvénye, amely azt akarja kifejezni, hogy tal ne be-
csúld magad, hogy mások fogják megítélni mennyit érsz, te
csak arra törekedj, hogy jól teljesítsed kötelességedet.

A cserkésznek takarékosnak, vidámnak kell
lennie; szeretnie kell a természetet és a természet szerete-
te meg fog tanítani benneteket arra, hogy nem csak városban
lehet élni, s arra, hogy pihenőhelyeitekben kimenjétek a szá-
badba, gyönyörködni abban, amit az Uristen teremtett és em-
ber még nem rontott el. Ki kell menni a szabadba egészségi
szempontból is, mert a városi por épüget art a tüdőnek, mint
ahogy a város bűnei megfertőzik a lelket, ha a jellem nem
elég erős és nem tud ellenállni. A csendben és szabad leve-
gőn való kisebb-nagyobb pihenés épüget fontos és szükséges a
testnek, mint a léleknek.

Határozatok el, hogy a cserkésztörvények
mindig betartjátok, hogy azt, amit mi nagyok elrendeltünk,
azt ti igyekeztetek a hazaszeretet jegyében helyrehozni.

Felkérem parancsnokotokat, olvassátok a fogad-
almat, ti pedig mondjátok ki.